

ANDRES GANDARIAS

Andres Gandarias

«Nik martxa oneta, gora segitzeko esperantzea daukot, Jaungoikoak osasuna emoten badeust»

Izen aundia egin dau mutil onek Frantzia aldean. Ondo joan jako, antza. Berari itauntzea da onena. Ez, baztarrik baztar dabilzan periodista batzueri jaramon egitea, itsu itsuan siñistuaz.

Ordu bitan egon naz beragaz berbetan, bere ta neure lagun Bixente alboan nebala.

—Nun jaio zifian, Andres?

—Ibarruri-Magunan, orain neure familiagaz Durangon bizi arren.

—Zenbat urte daukozuz?

—Ogetabost. 43'ko apirilaren 24'koa naz.

—Zelan joan zan zure txikitako bizimodua?

—Ango baserrietako beste ume mutiko guztien moduan. Gero anditxuagoa egin nintzanean be, bardin; an nenbillen, piñuak bota, bedarra ebahi, ta abarrear, goizetik goiz jagita. Domeketan be, 5'etan jagi, ganajatekoa egin, gero mezea entzun, ta ostean trutxatara. Arratsaldean bizikletan, ori bai.

—Bizikletea esan dozu. Asko ibiltzen zifian?

—Beti gustatu jat niri bizikletea. Ta karrerak ikustea be bai; Durangora ta Gernikara-ta joaten nintzan orretarako.

—Noiz euki zenduan lenengo bizikletea?

—Ez dakit. Nik 11 urte neukazala, nire anaia abadegaiak bizikleta bat erosi eban; baiña orduan ez eusten ixten an ibiltzen. Mezea emon ebanean, neuretzat geratu zan bizikleta a.

—Noiz ast zifian korriduten?

—Korriduten, korriduten, ba...1961'ean.

Gernikan ta Durangon korridu neban, beste ainbeste gaztek lez. Gero anaia injiniñeruak. bizikleta bat erosi eustan.

—Ta gero?

—1962'an «501» ekipoan sartu nintzan. Ta urte orretan, lau-bost karrera irabazi nebazan.

—«KAS»era etorri aurretik, beste ekiporik izan zenduan?

—Bai, 1963'an, «MUNGIA-OLARRA»n korriduten neban. Orduantxe egin neban Inghaterran, bigarren mendian eta amaikagarren danetara. «KAS»era pasatu nintzan gero, 1964'an, afizionadu lez.

—Baiña ordurik ona euri asko egin dau, ta zure izenik ez dogu larregi entzun aurtont arte.

—Arrazoiak daukozu, bai; baiña azalpena erreza da: soldadutzan egon nintzan, urte bi Marinan.

—Beste puntu bat ikuturik, egia da, umezaroan apaiz bokaziñoa izan zenduala?

—Bai zera! Nik ez dot egundo be olakorik esan. Anaia bat dodala apaiz, esan dot bakarrik.

—Eta batxilleratuan, bosgarren urterarte eldu zifian?

—Ezta! Nik ez daukot estudiorik. Periodisten ipuiña izan da ori dana, ez nik esana.

—Periodikuak egia esaten ete dabe, zuek ortik zear zabizenean? Periodistakaz eurakaz barbarik egiten dozue zeuok?

—Ba ori... telebisiñoan ikusten dan moduan. Gu bateri berba egiten bagagoz, an datoz beste batzuk be euren mikrofonoakaz. Baiña gero, euren kontura ipinten dabe gauzea; ta batzutan geitu, ta beste batzutan inbentatu be bai. Esate baterako: frantses batek itaundu eustan, ea ze desarrollo eroango neban erloju kontrakoan; 54,13'koa erantzun neutsan nik. Desarrollo au, txirindulari danak daroe. Baiña ikusi zenduan, zelako zaratea atara eben emengo periodikuak.

—Berba egin daigun apur baten Tour au dala ta eztala. Pozik zagoz egin dozun Tour onegaz?

—Bai, oso pozik. Asikera baterako, zozzer ha dala uste dot. Suerte ona izan dot gaifera, lenengo etapan galdutako minutua ta olako uskeritxu batzuk izan ezean. Periodistak be, oso ondo artu nabe.

—Zuk oraingo onetan erakutsi dozun indar au, momentukoa dala uste dozu?

—Nik martxa onetan, gora segitzeko esperantzea daukot, Jaungoikoak osasuna emoten badeust.

—Zer joatzu obeto: etapa bakarreko karrera bat ala nagusi orretariko?

—Etapa askoko karrerak, dudarik barik.

—Ekipo lez, ze esperantza eroan zenduen Tour'era?

—Tour'a irabazteko joan giñan.

—Nok irabazi, baiña?

—Pérez Francés'ek.

—Ta azken orduan, nok pentsetan zenduen irabaziko ebala?

—Bracke'k edo Van Springel'ek. Baiña Janssen'ek, uste baiño erloju kontrako etapa obeagoa egin eban.

—Arazo interesgarri bat ikutuko dogu orain. Doping orrena. Zu antidoping kontrolaren alde zagoz ala kontra?

—Ni, alde; bearrezkoa da.

—Zegaitik?

—Arrazoi askogaitik. Nire ustez, droga orreekaz txirindulari onenak ez dau irabazten, botikalari onenak baiño; ta kontrol ori barik, beste desgrazia asko ta asko pasatuko litzakez.

—Tour'en izan dozuen kontrol ori, benetakoa izan da?

—Bai, benetakoa; ta beste karrera batzuetan libre euki doguzan bizkorgarri batzuk artzerik be ez dogu euki. Kafea, ori bai, zenbatgura.

—Zure eritxiz, munduko txirindularirik onena zein da?

—Gaurkoa? Merckx; baiña Anquetil'en maillakoa ez da.

—Españiako onena?

—Batzuetan indarrak uts egiten badeutsoe be, klase geienekoa Pérez Francés da.

—Euskal Errikoa?

—Gabika, gero Perurena.

—Saririk ekarri dozu Frantzia aldetik?

—Bai. Orra or «katamotz» bat, klasifikaziñoan sariorik andiena egiteagaitik. Beste bost «Vittel'eko azkonar» be bai, profesional egin barrien artean lenen egiteagaitik.

—Ta kontraturik?

—Baita. Amabost bat. Oraintxe, agostuaren 3'an goaz Frantziara San Miguel eta biok. Aurelio González, bertan geratu zan.

—Ederto, ba, Andres; ta jarraitu daizula gero ta gorago.

JOAN MARI TORREALDAY